

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Teze bakalářské práce

**Živnostenské podnikání z pohledu podnikatelských
subjektů**

Michaela Kosinová

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Bakalářská práce "Živnostenské podnikání z pohledu podnikatelských subjektů" je rozdělena do dvou částí. První část práce vychází především z právní úpravy živnostenského zákona a zákona o živnostenských úřadech, platné k 31. 12. 2014. Je zde rozebrán vývoj živnostenského podnikání po roce 1989, definice živnosti a s ní související pojmy, podmínky provozování živnosti, druhy živností, ale také je zde popsán vznik, změna a zánik živnostenského oprávnění. V neposlední řadě je zde popsáno postavení živnostenských úřadů v České republice.

Praktická část se především soustředí na uskutečněný průzkum, který si dával za cíl zjistit, jak jsou živnostníci spokojeni s dostupnými informacemi o živnostenském podnikání a také se službami, které poskytují živnostenské úřady v České republice. Pro provedení kvalitního průzkumu, který probíhal prostřednictvím písemného dotazování, bylo nutné vycházet z teoretické části práce. Praktická část se rovněž věnuje vývoji a struktuře živnostenských oprávnění na území České republiky.

V závěru práce jsou zhodnoceny dosažené výsledky a navrženy opatření vedoucí ke zlepšení současné situace.

Klíčová slova

živnostenské podnikání, podnikatel, živnostenský zákon, živnostenské oprávnění, subjekty oprávněné provozovat živnost, svéprávnost, provozovna, živnostenský úřad, živnostenská kontrola, živnostenský rejstřík, podmínky provozování živnosti

Cíl práce a metodika

Cílem bakalářské práce je na základě rozboru platné právní úpravy živnostenského zákona a analýzy dotazníkového šetření, které se bude zabývat spokojeností živnostníků, porovnat teoretické a praktické poznatky a následně navrhnout optimální řešení, která vedou ke zlepšení všeobecné spokojenosti živnostníků na území České republiky.

Teoretická část práce se bude soustředit na analýzu a porovnání jednotlivých zdrojů informací. V první řadě budou důkladně nashromážděny a analyzovány příslušné podklady a materiály. Důležitým zdrojem bude zákon č. 455/1991. Sb. o živnostenském podnikání (platný k 31. 12. 2014). Dalšími zdroji budou odborné publikace zabývající se problematikou živnostenského práva, internetové zdroje, osobní konzultace na živnostenském úřadě a vlastní znalosti. Získané poznatky budou přehledně zpracovány do jednotlivých kapitol. Neboli bude zde podrobně zanalyzován předmět úpravy živnostenského zákona, druhy živností, podmínky

stanovené živnostenským zákonem, které jsou závazné pro podnikatele a v neposlední řadě zde bude popsána hierarchie živnostenských úřadů v České republice.

Praktická část se bude nejprve zabývat vývojem a strukturou živnostenských oprávnění na území České republiky. Pro tuto část budou čerpány údaje z podkladů Ministerstva průmyslu a obchodu. Získané údaje budou uspořádány do přehledných grafů, aby byla patrná časová řada vývoje živnostenských oprávnění od roku 1992 až do 2014 a také bude zjišťována jejich struktura k 31. 12. 2014.

Druhá část praktické části bakalářské práce se již bude věnovat průzkumu, který se bude zajímat o všeobecnou spokojenost živnostníků na území České republiky. Konkrétně se bude zabývat tím, jak jsou respondenti spokojeni s dostupnými informacemi o živnostenském podnikání, službami živnostenských úřadů a obecně co považují za výhody a nevýhody při provozování podnikatelské činnosti. Hlavním zdrojem informací pro tuto část bude dotazníkové šetření. Tato forma průzkumu může být označena jako primární a současně kvantitativní, neboť data budou získávána od velkého počtu respondentů pouze pro účel vypracování této práce. Osloveni budou současní a bývalí živnostníci. Z důvodu zavedení tohoto kritéria, výběr respondentů nebude náhodný. Dotazníky budou osobně předány živnostníkům, proto bude následně možné vyhodnotit přibližné procento návratnosti.

Dotazník bude obsahovat 25 otázek, ze kterých první čtyři otázky budou sloužit jako identifikační a dalších 21 otázek se již bude orientovat na oblast živnostenského podnikání. Struktura dotazníku bude kombinovaná, neboť bude obsahovat uzavřené, otevřené a také polootevřené otázky. Na většinu polootevřených otázek budou mít respondenti možnost odpovědět pomocí více možnostmi odpovědí. Získané údaje z písemného šetření budou pro jednodušší práci ručně zadány do programu Microsoft Excel. Tyto údaje budou zpracovány pomocí statistických metod a následně budou vyhodnoceny a náležitě okomentovány.

V závěru praktické části budou zhodnoceny dosažené výsledky z dotazníkového šetření a budou navrženy optimální postupy pro zlepšení této problematiky.

Závěr

Cílem práce bylo na základě rozboru platné právní úpravy a dotazníkového šetření porovnat teoretická a praktická východiska a případně navrhnout možná opatření, která by vedla k větší spokojenosti podnikatelů, kteří svou podnikatelskou činnost provozují na základě živnostenského oprávnění.

První část cíle byla splněna v teoretické části, kde došlo k analýze platné právní úpravy živnostenského zákona a zákona o živnostenských úřadech. Podrobně zde byl popsán vývoj živnostenského podnikání po roce 1989, předmět úpravy živnostenského zákona, podmínky pro provozování živnosti, vznik, změna a zánik živnostenského oprávnění a také postavení jednotlivých živnostenských úřadů v České republice.

Praktická část vycházela především z uskutečněného dotazníkového šetření, které se zajímalo o všeobecnou spokojenost živnostníků.

Z provedeného průzkumu vyplývá, že 41 % respondentů se setkala s problémy při zařizování živnostenského oprávnění. Pro získání živnostenského oprávnění si respondenti informace zjišťovali nejčastěji u svých známých, na úřadě a také se spoléhali na vlastně zjištěné informace. Pro 88 % respondentů byly tyto informace dostačující.

V současné době informace o živnostenském podnikání respondenti vyhledávají na internetu, na úřadě a v právních předpisech. 61 % respondentů nenachází informace na jednom místě. 73 % respondentů se domnívá, že dostupné informace o podnikání jsou v dostatečné míře a kvalitě. I přes tuto skutečnost má 81 % respondentů zájem o přehled aktuálních informací.

Dále se průzkum zaměřil na spokojenost a komunikaci s živnostenskými úřady. V 71 % je stále upřednostňována osobní komunikace. 31 % živnostníků není spokojeno s informacemi a službami, které poskytují živnostenské úřady. Zlepšení by respondenti uvítali v rozšíření úředních hodin, ochotě a informovanosti zaměstnanců živnostenských úřadů.

Poslední blok otázek se zaměřil na výhody a nevýhody živnostenského podnikání oproti zaměstnaneckému poměru. Jako tři nejčastější výhody byly vyhodnoceny tyto hlediska: samostatnost, časová flexibilita, finanční nezávislost. Naopak za tři nejčastější nevýhody podnikání jsou považovány tyto hlediska: nejistota příjmů, administrativní zátěž a zodpovědnost. 85 % respondentů stále nepocítuje snižování administrativní zátěže.

Na základě těchto výsledků je nutné navrhnout doporučení, která by vedla ke zlepšení současné situace. Mezi tyto doporučení byl zařazen návrh, aby Ministerstvo průmyslu a obchodu nebo živnostenské úřady při změnách posílaly živnostníkům přehled, ve kterém by byly vysvětleny změny a aktuality, ze kterých vyplývají podnikatelům povinnosti. Dle dotazníkového šetření má o tento přehled zájem 81 % respondentů. Tento přehled by napomohl živnostníkům snížit administrativní zátěž a ušetřil by čas pracovníkům živnostenských úřadů.

Dalším doporučením je personální rozšíření o jednoho zaměstnance na každém živnostenském úřadě. Tento pracovník by měl na starosti veškeré poradenské služby týkající se živnostenského práva a podnikání. Vzhledem k tomu, že živnostníci se snaží informace vyhledávat na internetu, ale stále si získané informace chodí ověřovat na živnostenský úřad, v kompetenci tohoto pracovníka by bylo také organizování seminářů na zlepšení počítačové gramotnosti živnostníků. Zde by se živnostníci naučili především vyhledávat informace z důvěryhodných zdrojů. Neboli naučili by se vyhledávat si právní předpisy, orientovat se na internetových stránkách www.businessinfo.cz a také na www.jakpodnikat.cz. Tento krok by výrazně ušetřil čas živnostníkům i pracovníkům živnostenských úřadů.

Vhodným řešením by bylo navýšení kapacity úředních hodin. Toto navýšení by mohlo být realizováno formou prodloužení úředních hodin až do večera nebo zavedením dalších úředních dní - v pátek nebo v sobotu.

Seznam vybraných použitých zdrojů

HORZINKOVÁ, Eva a Václav URBAN. Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem. 13. vyd. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 978-80-86131-97-9

HORZINKOVÁ, Eva. Živnostenský zákon v praxi 2010/2011. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. ISBN 978-80-7263-615-0

Občanský zákoník 2014, úplná znění. 3. vyd. ANAG, 2014. ISBN 978-80-7263-855-0

Živnostenský zákon 2014, redakční uzávěrka 7.10.2013. Olomouc: Sagit, 2013. ÚZ: úplné znění; č. 981. Zákony, rekodifikace. ISBN 978-80-7488-006-3

Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů